

LES COL·LECCIONS UNIVERSITÀRIES

Francisco Tomás*

Un dels projectes més importants desenvolupats per la Universitat de València amb motiu de la commemoració dels seus cinc segles d'existència és el Thesaurus. És aquest un projecte que té com a objectiu la catalogació i la difusió del patrimoni de la Universitat, en tota la seua dimensió cultural, i en què s'inclou, certament, l'activitat científica. La nostra universitat, com que és una institució cinc vegades centenària, ha anat acumulant un patrimoni molt extens al llarg de la seua existència. I estrictament parlant, en el camp de la ciència, cal fer menció de la col·lecció mineralògica, de l'extensa col·lecció zoològica, desgraciadament molt afectada per l'incendi de 1932 que va destruir el Museu d'Història Natural de la Universitat, de la col·lecció d'instrumental científic (sobre la qual s'ha anat actuant molt intensament), i finalment de la meravellosa col·lecció d'éssers vius vegetals del nostre Jardí Botànic. A aquestes col·leccions s'uneixen d'altres de menor entitat, com també l'ingent cabal de fons bibliogràfics sobre ciència dipositats en la nostra Biblioteca Històrica i al Jardí Botànic.

No és la meua intenció en aquestes poques ratlles alimentar polèmiques sobre el paper de les col·leccions científiques en la divulgació del coneixement. He de dir, però, que les col·leccions signifiquen una mostra importantíssima de com ha anat creixent i evolucionant la ciència. És precisament el detall d'una col·lecció allò que al meu parer els confereix un enorme valor pedagògic i educacional. La visió del conjunt dels especimens que la componen permet apreciar, per exemple, la diversitat de la vida, o fins i tot el desenvolupament de l'enginy de l'home per a anar dotant-se d'instruments adequats per a afrontar problemes més i més complexos.

Les col·leccions van en ajuda dels docents que tracten de transmetre als seus alumnes que el coneixement científic tal i com avui el perceben, és, d'una

banda, conseqüència de la diversitat del món natural en evolució constant, i de l'altra, ha estat construït amb l'esforç de molts investigadors al llarg de la història, per a la qual cosa han estat recolzant-se en instruments i models que han conduït a la ciència tal i com avui la coneixem. Les col·leccions són per tant una eina idònia per trencar amb l'estatisme al qual són induïts molts dels nostres estudiants pels sistemes educatius a l'ús.

La difusió dels continguts de les col·leccions mitjançant catàlegs impresos, o sistemes electrònics de difusió (suports magnètics o òptics, Internet, etc.) tindrà una importància enorme per fer accessibles els

seus continguts a un nombre de persones molt elevat. En aquest punt haurà de posar-se una cura especial a fer que aquesta difusió supere la pura i simple relació de fotografies, i això obliga a fer esforços de comunicació que no seran senzills. Això no obstant, el contacte directe amb els continguts d'una col·lecció no pot ser substituït per aquests mitjans esmentats. L'observació real de les coses encara –i espere que per sempre– és molt més enriquidora.

Per acabar voldria fer una menció expressa de les col·leccions d'éssers vius. Existeix una controvèrsia molt àmplia sobre les col·leccions d'animals. No s'adiu gaire amb el caràcter divulgatiu o formatiu mostrar éssers als quals se'ls sostrau del seu element natural per exhibir-los en zoològics, per amphis que aquests siguen. És realment gratificant, per contra, conviure amb una col·lecció d'éssers vegetals vius, ben organitzada i estructurada. A la nostra ciutat, i més concretament a la nostra universitat, en tenim una mostra exemplar: el Jardí Botànic. Fer-hi un passeig, amb esperit observador, ens aportarà coneixement i plaer.

«EXISTEIX UNA CONTROVÈRSIA MOLT ÀMPLIA SOBRE LES COL·LECCIONS D'ANIMALS. NO S'ADIU GAIRE AMB EL CARÀCTER DIVULGATIU O FORMATIU MOSTRAR ÉSSERS ALS QUALS SE'LS SOSTRAU DEL SEU ELEMENT NATURAL PER EXHIBIR-LOS EN ZOOLOGICS.»

*Vicerector d'Investigació de la Universitat de València